

Opetus- ja kulttuuriministeriö

VN/16361/2022

Pyydetty tiivistelmä Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n lausunnosta.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamiseksi.

Onko avustus tarpeellinen?

Pidämme välttämättömänä, että valtio korvaa kunnille tilapäistä suojelua hakevien tai saavien lasten, kansainvälistä suojelua hakevien lasten taikka paperittomien lasten varhaiskasvatukseen järjestämiseen liittyviä kustannuksia. Kohdennettu valtionavustus ratkaisee kustannusten korvaamisen vuonna 2023. Esitetty lakimuutos ei kuitenkaan turvaa kunnille vakaata rahoitusta, mikä heikentää kuntien mahdollisuuksia ja intoa järjestää varhaiskasvatusta, johon sillä ei ole velvoitetta. Kunnat pitää velvoittaa järjestämään lain mukaista varhaiskasvatusta em. lapsille ja korvaus varhaiskasvatukseen järjestämisestä tulee vakiinnuttaa. On käynnistettävä valmistelu pysyvän rahoitusmallin ratkaisun löytämiseksi, vaikka laki jäisi voimaan esitetyn mukaisesti.

Ovatko avustuksen myöntöperusteet selkeät?

Avustuksen myöntöperusteet ovat selkeät. Pidämme avustuksen piiriin kuuluvien toimintamuotojen rajausta perusteltuna esitetyn mukaisesti. On varmistettava, että lapsille tarjottava varhaiskasvatusta on laadukasta, ja lapset pääsevät ammattitaitoisen henkilöstön ohjaukseen ja opetukseen. Päiväkotitoiminnan reunaehdot säädetään laissa selkeästi, toiminta on suunnitelmallista ja pedagogisesti painottunutta, siitä vastaa varhaiskasvatuksen opettaja. Lapselle turvataan siinä myös hoito, huolenpito ja ravinto.

OAJ edellyttää, että lain 46 §:ssä tarkoitettujen lasten kielen oppimisen, tuen ym. tarpeet varhaiskasvatuksessa otetaan huomioon päiväkotien suhdelukumitoituksessa ja varhaiskasvatuksen lapsiryhmiä muodostettaessa.

Esitämme esitykseen muutosta niin, että asetuksen 2 §:n myöntämisperusteisissa valtionavustus säädetään määräytyväksi kaikkien kolme vuotta täyttäneiden lasten osalta ns. kokopäiväisyyden (1:7-suhdeluvun) mukaisesti. Näin turvataan positiivista erityiskohtelua lapsille, joiden varhaiskasvatukseen järjestämistä tuetaan rahoituslain 46 §:n nojalla. Esitämme tarvittavia muutoksia asetuksen 2 §:n 4 ja 5 momentteihin.

Pidämme asetusluonnoksen 3 §:n avustuksen käyttökohteiden määrittelyä oikeana.

Onko teillä täydennettävää vaikutusarvioihin?

Varhaiskasvatusta säädetään päiväkotien henkilöstömitoituksesta ja lapsiryhmien muodostamisesta. Jos lapsia tulee lisää, tarvitaan lisää opettajia ja muuta henkilöstöä sekä riittävät tilat. Esityksen vaikutusarvioissa on todettava, että varhaiskasvatukseen järjestäminen aiempaa useammalle lapselle lisää *aina* henkilöstö- ja tilatarpeita sekä se, että vaikutukset varhaiskasvatukseen opettajatarpeisiin on otettava huomioon yliopistojen opettajankoulutuksen määrissä ja rahoituksessa. Esityksellä on vaikutuksia myös varhaiskasvatukseen opettajien ja erityisopettajien lisä- ja täydennyskoulutustarpeisiin, muun muassa S2-kielen opetuksen osalta.

Onko teillä muita huomioita?

Kaikille lapsille on turvattava oikeus päiväkodin pedagogiseen varhaiskasvatukseen. Lasten oikeutta S2-opetukseen varhaiskasvatuksessa pitää vahvistaa ja ratkaista S2-opetuksen rahoitus. Lisäksi tarvitaan Opetushallituksen määrittelemät kriteerit lapsen osallistumiseen S2-opetukseen.